

„Felírva minden a világon...”

„De hát hol a könyv mely célhoz vezet?
Hol a nagyobb rész boldogsága? - Ment-e
A könyvek által a világ elébb?”

1844 végén kérdezte ezt Vörösmarty, a „Gondolatok a könyvtárban” című versében, és a kérdésre azóta sokféle válasz született, igenlő és tagadó, és a mindkettőt vegyítő egyaránt. Vörösmarty idejében már teljes pompájában ragyogott a Gutenberg-galaxis, Európa valamennyi nagyvárosában egyre tökéletesebb nyomdatechnikai eljárással készítették a könyveket. Magyarországon - Pesten kívül - olyan városok jeleztek a nyomdászat hazai elterjedését, mint Alsólendva, Bártfa, Csepreg, Csiksomlyó, Debrecen, Gyulafehérvár, Kassa, Kolozsvár, Komárom, Lőcse, Nagyszében, Nagyszombat, Nagyvárad, Pozsony, Sárospatak, vagy Vizsoly. Ez utóbbi községet a világ máig legolvasottabb könyve a Biblia tett híressé: Károli Gáspár gönci református lelkész, a Kassavölgyi Egyházmegye superintendense volt az, aki lefordította és 1590-ben megjelentette az első teljes magyar nyelvű Bibliát. Károli Gáspár nem csupán fordítója, hanem egyben gondozója-szerkesztője, sajtó alá rendezője, kiadója is volt ennek a Bibliának, így ír erről a munkáról: "Istennek nevét segítségül híván, minek utána hozzá kezdettem volna egy-néhány jámbor tudós atyafiakkal, kik nekem a fordításban segítségül voltak, meg nem szüntem addig, míg nem véghöz vittem a Bibliának egészben való megfordítását... majd később: sza-

bad mindenkinek az Isten házába ajándékot vinni. Egyebek vigyenek aranyat, ezüstöt, drágaköveket, én azt viszem, amit vihetek, tudniillik magyar nyelven az egész Bibliát". Abban az időben nem kis anyagi erőre és erkölcsi tekintélyre volt szükség a Biblia kiadásához. A nyomdát a főúri pártfogók megfelelő módon felszerelték, Németalföldről újabb betűkészlettel egészítették ki, a papírt pedig Lengyelországból hozták. A 800 nyomtatott példányból 52 fennmaradt példányról tudunk.

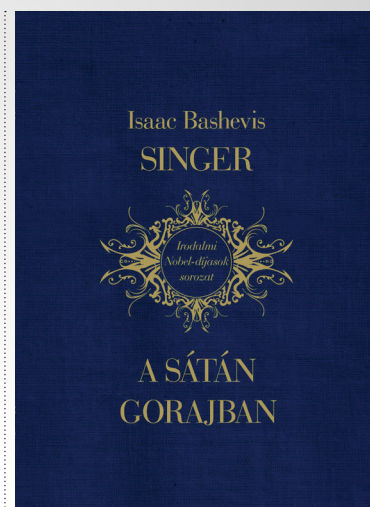
Amióta az ember írásban is tudja rögzíteni gondolatait, azóta a könyvek száma napról napra gyarapodik. A párizsi Nemzeti Könyvtár 4 millió kötete csak töredéke a kiadott könyveknek. E roppant mennyiségű könyv közül kiválik egy (könyv), a Biblia, a „könyvek könyve”. Több mint 1600 éven át írták csaknem félszázan olyanok, akik egymástól távol éltek térben és időben. Eredete visszanyúlik abba az időbe, amikor Tutanhamon ült Egyiptom trónján, s utolsó sorait a véres kezű romai császár, Domitianus uralkodása alatt írta le írója.

A könyv, annak ellenére, hogy sokan tarthatják kezükbe ugyanazt az írást, személyes dolog. Mindenki a saját gondolatait, ismereteit, emlékeit, attitűdjeit szűri át a szöveget, így az élmény is annyi féle, ahányan csak olvasunk. Sajnos rendszeresen egyre kevesebben. Egy közelmúltban ké-

szült egyetemi kutatás szerint a felnőtt lakosság 64%-a soha nem olvas el egyetlen könyvet sem! De természetesen kihívást jelent a könyvekkel kötött barátságna a film, a televízió, a videó, az internet, bár ez utóbbi valamit megőriz az olvasás személyes élményéből.

Szerencsés voltam, mert anyám, aki a 60-as években a különösen szép és akkor különlegesnek számító könyveket gondozó Helikon könyvkiadónál dolgozott, hazahozta a világirodalmat. A könyhaasztalon korrektúráztuk Maupassant novelláit, vagy Balzac pikáns történeteit éppúgy, mint Villon verseit, vagy Dante és Goethe veretes sorait. A többes szám persze kissé nagyképű, hiszen anyám végezte a gondos munkát, de belekóstolni az irodalomba és megszeretni a könyveket nekem is sikerült.

Tízegynéhány éve egy néhány fős újságíró csoporttal Örményországban jártam és ellátogattunk a világhírű Matenadaran múzeumba és levéltárba is. A levéltár igazgatója – mosolygós, csillogó szemű ember -, óvatosan emelt le a polcra egy hatalmas könyvet, amely örmény ékírással készült. Kibukott belőlem a tudálékosság: „Ilyen régi könyvünk nekünk is van, Mátyás Corvináé!” – mondtam. „Igen, tudom, mondta az örmény tudós, tanulmányozhattam Magyarországon ezeket a különlegességeket. De amit most ma-

guknak mutatok, közel kétezer éves könyvek!” Mondanom sem kell, ezután csöndben maradtam.

A könyvünnepe közeledtével újra és újra fellángol a vita a Gutenberg-galaxis végéről. Sokan temetik a könyvet, de valószínű, hogy itt is igaz a mondás: „akinek halálhírére keltik, sokáig fog élni”. A könyv él és virul, minden kihívás, nehézség és kedvezőtlen jóslat ellenére. Könyv van és lesz csak olvasó is legyen. Mindegy, hogy papíron, vagy elektronikusan, csak olvassunk! Ahogy Lászlóffy Aladár írta:

„Felírva minden a világon,
nyilván ezen nem múlik már,
hanem csupán az olvasáson...
Ki mi talál, mit nem talál.”

Simkó János

GONDOLATÁRUHÁZ

Interjú Kenessey Istvánnal a booker.hu online könyvruház kereskedelmi és marketing igazgatójával

s.j.: A [booker online](http://booker.hu) könyvruháznak az a szlogene, hogy „az olvasóbarát könyvruház”. Miben érzékeli a vásárló ezt a barátságot?

Kenessey István: A barátság komoly dolog és sok összetevője van. „A barát az a rész az emberben, amelyik éretted van, és olyan ajtó tár ki előtted, amelyet talán soha másutt nem nyit ki.” – mondja Saint-Exupéry. Vásárlóink ezt a barátságot érezhetik például, amikor megkeresnek bennünket: udvarias, érdeklődő, segítőkész kiszolgálásban részesülnek. A barátság és az odafigyelés jele, hogy mi nem pusztán válaszolunk minden könyvvásárlással kapcsolatos kérdésre, hanem

meg is oldjuk, teljesítjük a vásárló kérését, kívánságát. Egy barátot az is jellemez, hogy tartjuk a szavunkat! Akkor, azt, és úgy szállítunk, ahogy azt az ügyfelünk megrendelte. Ez talán természetes elvárása a vásárlónak, de az élet másutt nem mindig ilyen egyszerű... Végezetül és talán ez az egyik legfontosabb, igazán barátságos az áraink. A több mint százezer könyv nagy részéhez jelentős, 20% kedvezménnyel juthatnak hozzá a vásárlóink.

s.j.: Az online áruházak általában személytelenek. A bookernek van valamilyen ellenszere?

K. I.: Aki ellátogat a www.booker.hu oldalra, az láthatja, hogy a sok-sok könyvet tematikus polcokra rendeztük, mint például utazás, történelem, vallás. A könyvek rövid fülszövegét úgy alakítottuk ki, hogy valóban olyan legyen, mintha a vásárló kézbe venné. De hamarosan létrehozuk a „Könyvrajongók Klubját” amely

egyszerre lesz internetes találkozóhely és élő könyvbemutatók színtere.

s.j.: De egy áruház, az áruház, ahol az eladó maximálisan igyekszik a hasznát...

K. I.: Mi erről egy kicsit másképp gondolkodunk, miközben nem szeretnénk farizeusoknak látszani. Nem anyacsavarokat, étkezőasztalt vagy pattogatott kukoricát árulunk, hanem gondolatokat! A könyv egy különleges áru, a vele való kereskedés sok ismeretet, kultúrát és tartós kapcsolatokat feltételez. Tudja mi a siker titka? Nem a gyorsaság, az egyszerű ügyintézés, az alacsony ár, vagy a pontos szállítás. Ez természetes. De mi tudjuk azt is, hogy csak az elégedett vevő vásárol újra nálunk, és ezért minden munkatársunk sokat tesz. Vagyis, ha az olvasóink, vásárlóink elégedettek, akkor valóban elmondhatjuk magunkról: igen, ez egy olvasóbarát könyvruház.

booker
www.booker.hu

s.j.